

Veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: KOLS

Dokumentplassering:

1.3.10.2-36

Godkjent dato:

12.09.2023

Revideres innen:

12.09.2024

Sist endret:

12.09.2023

Versjon:

1.01

 Foretaksnivå/Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - kunnskapsbaserte SSHF
 ENDRINGER FRA FORRIGE VERSJON: Forlenget gyldighet til 12.09.2024 uten endringer i dokumentet.

Utarbeidet av: Marie Bjørnstad Gjessing. Sykepleier. Lungemedisinsk sengepost, OUS Ullevål, Marit Fønsteli. Sykepleier. Lungemedisinsk poliklinikk, OUS Ullevål, Danielle Wagenheim. Sykepleier. Lungemedisinsk sengepost, OUS Ullevål

Lokaltilpasset SSHF: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF, og Janne Stien, fagkoordinator APP, SSA.

Fagfellevurdert av: Vasvija Lejlic, overlege Lungemedisinsk avdeling, OUS. Rudi Walker, sykepleier Lungemedisinsk avdeling, OUS. Vegard Andreas Larrarte, sykepleier Lungemedisinsk avdeling, OUS.

Godkjent KDS SSHF: 2021

Gjelder fra: 2019

Revideres innen dato: 2022

FUNKSJONSOMRÅDER (FO)

1.	Kommunikasjon/sanser	5.	Eliminasjon	9.	Seksualitet/reproduksjon
2.	Kunnskap/utvikling/psykisk	6.	Hud/vev/sår	10.	Sosialt/planlegging av utskrivning
3.	Åndedrett/sirkulasjon	7.	Aktivitet/funksjonsstatus	11.	Åndelig/kulturelt/livsstil
4.	Ernæring/væske/elektrolyttbalanse	8.	Smerter/søvn/hvile/velvære	12.	Annet/legedelegerte aktiviteter

FO	NANDA	Sykepleiediagnoser
3	00030	Forstyrrelse i gassutveksling – spesifiser:
3	00032	Ineffektivt respirasjonsmønster – viser seg som:
3	00031	Ineffektiv opprettholdelse av frie luftveier – viser seg som:
3	00004	Risiko for infeksjon – relatert til: PVK, CVK, KOLS forverring, (spesifiser og ta bort)
3	00005	Risiko for ubalanse i kroppstemperatur – spesifiser:
4	00002	Ubalanse i ernæring: Mindre enn kroppsbehovet – viser seg som:
7	00108	Mangelfull egenomsorg: personlig hygiene – viser seg som: Fatigue, nedsatt allmenntilstand (spesifiser og ta bort)
6	00047	Risiko for svekket hudkvalitet – spesifiser:
2	00126	Mangelfulle kunnskaper (spesifiser) om KOLS, behandling, forverringer og betydning av røykeslutt i den forbindelse (spesifiser og ta bort)
2	00146	Angst – viser seg som:
3	00094	Risiko for aktivitetstoleranse – spesifiser:
8	00133	Kronisk smerte – spesifiser:
4	00134	Kvalme – viser seg som
2	00093	Utmattelse (fatigue) viser seg som:
8	00095	Forstyrret søvnmønster - spesifiser:
FO		Mål
3		Har SpO2 mellom: (spesifiser)
3		Mestrer sekretmobilisering
4		Får i seg (Spesifiser) kalorier i løpet av døgnet
4		Opprettholder vekt ved innkomst på (spesifiser kg)
2		Er i stand til å leve best mulig med sin KOLS
2		Mestrer angstanfall
6		Har hel hud
7		Sitter oppe i stol ved alle måltider

Utarbeidet av:

 Ronny Skumsvoll og Siri Moi
 Mjaaland, sykepleiere med. avd.
 SSF

Fagansvarlig:

 Ronny Skumsvoll og Siri Moi
 Mjaaland, sykepleiere med.
 avd. SSF

Verifisert av:

[]

Godkjent av:

Mikkel Høiberg

Dok.nr:

D54041

		Veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: KOLS			Side: 2 Av: 26
Dokument-id: I.3.10.2-36	Utarbeidet av: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Fagansvarlig: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Godkjent dato: 12.09.2023	Godkjent av: Mikkel Høiberg	Revisjon: 1.01

Foretaksnivå/Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - kunnskapsbaserte SSHF

7		Er mobilisert oppe i korridor (spesifiser antall ganger per døgn)	
FO	NIC	Sykepleietiltak og forordninger	Frekvens/tid
3	6680	Overvåke vitale tegn (1,2,3,4)	
		NEWS. Følg prosedyre i EkWeb: Id: 49779	I kurve (MV)
		Observere respirasjon: frekvens, dybde og bruk av hjelpemusklatur	X2/døgn
		Observere hud: farge, temperatur og fuktighet	
		Observere ekspektorat: farge, mengde og konsistens	
		Ta ekspektoratprøve, anvend prosedyre i EkWeb: Id: 6128, Prøvehåndtering lungepol, Med.avd. SSK	
3	2440	Vedlikehold av venøs tilgang	
		Innlagt SVK. Følg prosedyre i EkWeb: Id: 34661 SVK - Stell, til- og frakobling voksne pasienter - SSHF	
		Dato for innleggelse:	
		Stell av innstikksted x1 pr/uke	Neste skift planlagt:
		Skifte 3-veiskran hver 3.dag og alltid etter TPN og blodprøver	Neste skift planlagt:
		Innlagt PVK. Følg prosedyre i EkWeb: Id: 17589 PVK - Perifert venekateter - Innleggelse, stell og bruk hos voksne SSHF	
		Innlagt PICC-line. Følg prosedyre i EkWeb: Id: 31339 PICC-LINE - BRUKSOMRÅDE, OBSERVASJON OG STELL - SSHF	
		Dato for innleggelse:	
		Stell av innstikksted dagen etter innleggelse og videre x1 pr/uke	Neste skift planlagt:
		Skifte overtrykksventil x1/uke og alltid etter blodtransfusjon, blodprøvetaking og TPN	Neste skift planlagt:
3	3320	Oksygenterapi (3, 5, 6,7)	
		Administrere O2 i aktivitet (Spesifiser)	S forordn, i kurve (MV)
		Administrere O2 i hvile (Spesifiser)	S forordn, i kurve (MV)
		Vurdere tegn på Co2 retensjon	
		Oppfordre til å la være å røyke under behandling med oksygen	
		Vurdere oksygen forlengelse-slange (grønn)	
		Administrere high flow O2-behandling ved høyt oksygenbehov	S forordn
		Administrere high flow O2-behandling ved seigt slim	S forordn
		Administrere high flow O2-behandling ved vanskelig sekretmobilisering	S forordn
		Anvend prosedyre i EkWeb: Optiflow/AIRVO 2. Oksygenbehandling med High Flow/AIRVO 2 Medisinsk Intermediær Enhet/SSK (id: 45315)	
		Anvend prosedyre i EkWeb: id: 50063 Oksygenbehandling med Highflow, APP, SSA	
3	3300	Mekanisk ventilasjon	
		Inhalasjon via tett maske	
		Duoderm for å unngå gnagsår	
		Anvende prosedyre i EkWeb: Non-Invasiv ventilasjon med respirator og Maske (id: 4216)	
		Anvende prosedyre i EkWeb: Obstruktive lungelidelser - KOLS - status asthmaticus (id: 2332)	
		Anvende prosedyre i EkWeb: Munnstell til Mekanisk ventilerte pasienter (id: 35367)	
3	4232	Årepunksjon: Arteriell blodprøve (7)	
		Ved akutt forverring av respirasjon vurder blodgass, anvend prosedyre Ek-Web: Blodgass, arteriell (id: 48826)	S forordn
3	3390	Assistanse til ventilasjon (1,3,6,8,9)	
		Leire i seng (Thoraxleie, hevet hjertebrett, pasientens ønske)	

		Veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: KOLS			Side: 3 Av: 26
Dokument-id: I.3.10.2-36	Utarbeidet av: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Fagansvarlig: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Godkjent dato: 12.09.2023	Godkjent av: Mikkel Høiberg	Revisjon: 1.01

Foretaksnivå/Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - kunnskapsbaserte SSHF

		Oppmuntre til å sitte på sengekanten eller i stol	
12	3140	Sikring av frie luftveier (3,6,7,8,10,13)	
		Forstøverbehandling. Følg prosedyre i EKWeb: 7230 Forstøver, standard	S forordn
		Aerogen Ultra Forstøverbehandling. Følg prosedyre i EKWeb: Id: 51073 Aerogen Ultra forstøverbehandling	S forordn
		Adm inhalasjonsmedisiner	S forordn,
		Oppfordre til skylling av munn etter kortisoninhalasjon	
		Administrering av inhalasjonspulver - se video på Felleskatalogen	
		Administrering av inhalasjonsspray - se video på Felleskatalogen	
4	1160	Overvåke ernæring (3,6,12)	
		Gjennomfør Trygg pleie	v/innleggelse og etter score
		Angi ernæringscore:	
		Ved skår 3 eller mer benytt annen VP: Ernæringssvikt – underernæring	Velg ut aktuelle tiltak/forordninger
		Måle ny vekt:	
4	1100	Håndtering av ernæring (3,6,12)	
		Tilby proteinrik kost	
		Tilby Nutridrink Compact Protein (12)	
7	1800	Egenomsorgsassistanse (1,3, 8, 11)	
		Oppmuntre til egenaktivitet i forbindelse med stell, påkledning, toalettbesøk og måltider	
		Oppfordre til bruk av privattøy	
		Mobilisere i seng	
		Mobilisere på sengekant	
		Sørge for hjelpemiddel (Spesifiser)	
		Tilrettelegge i stell	X2/døgn
		Hjelp til stell	X2/døgn
		Hjelp til munnstell (spesifiser)	X2/døgn
6	3584	Hudpleie: Lokale behandlinger	
		Unngå bruk av tape som fester godt til huden. Bruk silikontape.	
		Smøre huden med fuktighetskrem	
2	5820	Redusere angst	
		Tilstedeværelse og veiledning i pusteteknikk, evt ved fysioterapeut	V angstanfall
		Opptre rolig og trygg.	V angstanfall
		Hjelpe til å identifisere situasjoner som utløser angst	Etter angstanfall
		Administrere angstdempende medikamenter	S forordn, i kurve
		Gi informasjon om sykdom og situasjon	
2	5606	Undervisning: Enkeltperson (6)	
		Undervise i pusteteknikker	
		Kontroll av inhalasjonsteknikk, tilstrebe optimal teknikk med egnet utstyr.	Kontrollert:
		Bruk hefte «Hvordan bruke Inhalasjonsmedisiner»	Fås på sentrallager
		Tilby hjelp til røykeslutt	

		Veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: KOLS			Side: 4 Av: 26
Dokument-id: I.3.10.2-36	Utarbeidet av: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Fagansvarlig: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Godkjent dato: 12.09.2023	Godkjent av: Mikkel Høiberg	Revisjon: 1.01

Foretaksnivå/Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - kunnskapsbaserte SSHF

3	3230	Lungefysioterapi (8,9,14,15)	
		Henvise til Lungefysioterapeut	
		Oppmuntre til langsom, dyp pusting, snuing og hosting – ved Sekretmobilisering	
		Sekretmobilisering med PEP. Følg prosedyre i EkWeb: Id: 33172 Mini PEP og PEP maske. Fysioterapi	
		Dele ut infoskriv Mini-PEP Ek-Web: Id: 34156. Mini-PEP, pasientinformasjon. Fysioterapi	
8	1400	Behandling ved smerte	
		Vurdere smerter	
		Se annen VP: Smerte – kronisk	
8	1850	Fremme søvn	
		Vurdere søvn	
		Se annen VP: Søvnforstyrrelser	
10	7370	Planlegge utskrivelse (5)	
		Gi opplæring av langtids oksygenterapi (LTOT) (7)	
		LTOT oppfølging. Følg prosedyre i EkWeb: Id: 19625 (SSK) LTOT Retningslinjer for SSHF, Med.avd., SSK	
		LTOT oppfølging. Følg prosedyre i EkWeb: Id: 2309 (SSA) Oksygenoppfølging, Avdeling for pleie- og polikl., SSA (
		Oppfordre til røykeslutt (7)	
		Henvise til lungerehabilitering (7)	
		Avklare om pasienten kjører bil selv (spesifiser etter avklaring)	

REFERANSER

- Skaug EA. Respirasjon. I: Kristoffersen NJ, Nortvedt F, Skaug EA, red. Grunnleggende Sykepleie bind 2. 2.utg. Oslo: Gyldendal; 2011. s 65-92
- Johansen E. Sirkulasjon. I: Kristoffersen NJ, Nortvedt F, Skaug EA, red. Grunnleggende Sykepleie bind 2. 2.utg. Oslo: Gyldendal; 2011. s 103-109
- Almås H, Bakkeland J, Thorsen BH, Sorknæs AD. Sykepleie ved lungesykdommer. I: Almås H, Stubberud D-G, Grønseth R, red. Klinisk sykepleie bind 1. Oslo: Gyldendal; 2010. s 107-164
- Hermann RC, Shekelle PG, Anderson R, Damberg C, Goodrich K, Lang LA. Et al. Nursing care of dyspnea: the 6th vital sign in individuals with chronic obstructive pulmonary disease (COPD). (2) Nursing care of dyspnea: the 6th vital sign in individuals with chronic obstructive pulmonary disease (COPD) 2010 supplement. 2005 Mar (addendum released Feb 2010). NGC:008382
- National Clinical Guideline Centre (UK). Chronic Obstructive Pulmonary Disease: Management of Chronic Obstructive Pulmonary Disease in Adults in Primary and Secondary Care [Internet]. London: Royal College of Physicians (UK); 2010 Jun. (NICE Clinical Guidelines, No. 101.) 8, [Management of exacerbations of COPD](#) (lastet ned desember 2018)
- Gulsvik A, Lund J, Austegard E, Henrichsen SH, Langhammer A, Refvem OK. Et al. Kols. Nasjonal faglig retningslinje og veileder for forebygging, diagnostisering og oppfølging. Helsedirektoratet; 2012.
- Global initiative for chronic obstructive lung disease. [Pocket guide to COPD diagnosis, management, and prevention](#). 2019 edition

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: KOLS				Side: 5 Av: 26
Dokument-id: I.3.10.2-36	Utarbeidet av: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Fagansvarlig: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Godkjent dato: 12.09.2023	Godkjent av: Mikkel Høiberg	Revisjon: 1.01

Foretaksnivå/Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - kunnskapsbaserte SSHF

8. Sundhedsstyrelsen (DK) [Klinisk retningslinje for fysioterapi til pasienter med kronisk obstruktiv lungesykdom.](#) 2018
9. Osadnik CR, McDonald CF, Jones AP, Holland AE. [Airway clearance techniques for chronic obstructive pulmonary disease.](#) Cochrane Database Syst Rev. 2012 Mar 14.
10. Lareau SC, Hodder R. [Teaching inhaler use in chronic obstructive pulmonary disease patients.](#) J Am Acad Nurse Pract. 2012 Feb;24(2):113-20.
11. Markussen HØ. Lungemedisinsk sykepleie. I: Gjengedal E, Jakobsen R, red. Sykepleie- praksis og utvikling. Oslo: Cappelen Akademisk; 2001. s 535-539.
12. Bellini LM, Manaker S, Hollingsworth H. [Nutritional support in advanced lung disease.](#) UpToDate. Lastet ned desember 2018
13. Zwerink M, Brusse-Keizer M, van der Valk Paul D, Zielhuis Gerhard A, Monninkhof Evelyn M, van der Palen J, Effing T. [Self management for patients with chronic obstructive pulmonary disease.](#) Cochrane Database of Systematic Reviews 2014, Issue 3
14. Bolton CE, Bevan-Smith EF, Blakey JD, Crowe P, Elkin SL, Garrod R. Et al. [British Thoracic Society guideline on pulmonary rehabilitation in adults.](#) 2014

		Veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: KOLS			Side: 6 Av: 26
Dokument-id: I.3.10.2-36	Utarbeidet av: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Fagansvarlig: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Godkjent dato: 12.09.2023	Godkjent av: Mikkel Høiberg	Revisjon: 1.01

Foretaksnivå/Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - kunnskapsbaserte SSHF

Metoderapport for Veiledende plan (VP):

Dato:

VBP: KOLS

AVGRENSNING OG FORMÅL

1	Overordnede mål er: <ul style="list-style-type: none"> Hensikten med denne veiledende behandlingsplanen er å sikre god og likeverdig sykepleie til pasienter med kols, uavhengig hvilken avdeling pasienten er innlagt på. Målet er å sikre en god og målrettet dokumentasjon og oppfølging av pasienten.
2	Helse spørsmål(ene) i VBP-en er: <ul style="list-style-type: none"> Hvordan hjelpe en pasient med kols til å mestre angst i forbindelse med tungpust? Hvordan gi god sykepleie til pasienter med kolsrelatert angst? Hvordan veilede en pasient med kols til å takle følgene av sin sykdom? Hvordan kan sykepleier tilrettelegge for god pasientopplæring i forbindelse med kols? Hva kan sykepleier gjøre for å bidra til økt kunnskap blant pasienter med kols? Hvordan forebygge luftveisinfeksjoner hos pasienter med kols? Hvordan sørge for god slimmobilisering hos kols pasienter? Hvordan opprettholde god ernæringsstatus hos pasienter med kols? Hvordan ivareta skjør hud hos pasienter med kols, spesielt med tanke på kortisonbehandling?
3	Populasjonen (pasienter, befolkning osv) VBP-en gjelder for: VBP-en gjelder for pasienter med kols som er innlagt på sykehus.

INVOLVERING AV INTERESSETER

4	<p>Arbeidsgruppen som har utarbeidet VBP har med personer fra alle relevante faggrupper (navn, tittel og arbeidssted noteres): Lokaltilpasset SSHF 2021: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland (sykepleiere med. avd. SSF) Høring hos Kurt Hatløy (Lungepost SSK), Håkon Olsen (Hjerteovervåkning, SSA) og Anne Karine Grandås Rokstad (KDS forvaltning). Byttet OUS linker med link til lokale prosedyrer SSHF. Planen skal gjelde for KOLS pasienter på alle avdelinger, men dekker ikke mekanisk ventilasjon. SSHF har valgt å legge til mål og tiltak som omhandler mekanisk ventilasjon og henvisning til VP Mekanisk Ventilasjon. Lagt til diagnosen Risiko for ubalanse i kroppstemperatur, da mange KOLS pasienter som er innlagt på sykehus, har en infeksjon. Lagt til tiltak på vedlikehold av venøs tilgang, da de fleste pasienter innlagt på sykehus har dette. Lagt til tiltak overvåke ernæring, for å skille mellom dette og håndtering.</p> <p>Arbeidsgruppe for revisjon for 2019:</p> <ul style="list-style-type: none"> Marie Bjørnstad Gjessing. Sykepleier. Lungemedisinsk sengepost, OUS Ullevål Marit Fønsteli. Sykepleier. Lungemedisinsk poliklinikk, OUS Ullevål Danielle Wagenheim. Sykepleier. Lungemedisinsk sengepost, OUS Ullevål <p>VBP ble utarbeidet av:</p>
----------	---

		Veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: KOLS			Side: 7 Av: 26
Dokument-id: I.3.10.2-36	Utarbeidet av: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Fagansvarlig: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Godkjent dato: 12.09.2023	Godkjent av: Mikkel Høiberg	Revisjon: 1.01

Foretaksnivå/Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - kunnskapsbaserte SSHF

	<ul style="list-style-type: none"> • Carina Veronica Schauerud. Sykepleier. Lungemedisinsk poliklinikk, OUS Ullevål • Madelén Foss Syversen. Sykepleier. Infeksjon isolatpost A, OUS Ullevål • Sissel Tandberg. Sykepleier. Lungemedisinsk sengepost, OUS Ullevål • Marit Fønstelien. Sykepleier. Lungemedisinsk rehabilitering, OUS Ullevål
5	<p>Synspunkter og preferanser fra målgruppen (pasienter, befolkning osv) som VBP-en gjelder for:</p> <p>For å inkludere pasientens preferanser er det gjort søk etter kvalitative studier som omhandler pasientenes opplevelser og erfaringer. Ellers har ressurspersonene lang erfaring med pasientgruppen. Vi har ikke i denne omgang sendt planen på høring til brukerutvalget. Den ble sendt på høring ved oppstart. Det ble gitt tilbakemelding at trening er viktig for denne pasientgruppen, element knyttet til dette er inkludert i revidert VBP. Tilbakemeldingen fra brukerutvalget ligger som vedlegg.</p>
6	<p>Målgruppe er klart definert:</p> <p>Alle ansatte i spesialisthelsetjenesten som er autorisert sykepleier eller annet helsepersonell/miljøterapeuter, og som har fått sykepleiedelegerte oppgaver, kan bruke VBP-en.</p>
METODISK NØYAKTIGHET	
7	<p>Systematiske metoder ble benyttet for å søke etter kunnskapsgrunlaget:</p> <p>Ved revisjonen ble det sendt inn PICO-skjema og nytt søk etter litteratur ble utført av bibliotekar ved medisinsk bibliotek OUS.</p> <p>Som ved første utgave er de fleste kilder for oppsummert forskning og systematiske oversikter. Det er benyttet litteratur med engelsk eller skandinavisk språk.</p> <p>Det er også benyttet nasjonale veiledere. Det er også benyttet fagbøker for helsepersonell.</p>
8	<p>Kriterier for utvelgelse av kunnskapsgrunlaget er:</p> <p>Søkene ble avgrenset til å gjelde pasienter med kols innlagt på sykehus.</p>
9	<p>Styrker og svakheter ved kunnskapsgrunlaget er:</p> <p>Artiklene er stort sett hentet fra oppslagsverk og retningslinjer, og noen få systematiske oversikter. Det er mye medisinsk forskning. Noen av bøkene er av noe eldre dato. Dette har blitt vurdert av arbeidsgruppa til å fortsatt være relevant litteratur og bøkene har vært tilgjengelig på post.</p>
10	<p>Metodene som er brukt for å utarbeide anbefalingene er:</p> <p>To av medlemmene har lest igjennom resultatet fra det oppdaterte litteratursøket. Funnene, samt erfaringer og tilbakemeldinger fra kollegaer ble diskutert i gruppen og de ulike tiltakene har gruppen kommet fram til i fellesskap.</p> <p>Revideringen har ført til en del endringer i planen.</p> <p>Målene er gjort mer spesifikke og målbare, og flere inviterer til individualisering i større grad enn ved første versjon.</p> <p>Under tiltak er de viktigste endringene:</p> <ul style="list-style-type: none"> • «Overvåke vitale tegn» er retningslinjen NEWS 2 fra eHåndbok lagt inn. Denne erstatter noen av forordningene i første utgave av planen. Eksempler er fjernet. • «Oksygenterapi». Her er bruk av optifow lagt inn som forordninger, dette ble tatt med etter innspill fra overlege ved avdelingen. (se høringssvar.) • Forordningen «ta blodgass» er flyttet under eget tiltak: «Årepunksjon: Arteriell blodprøve» • «Administrere legemidler: inhalasjon» Her er det lagt inn flere forordninger, da viktigheten av riktig inhalasjonsteknikk er anses som en viktig oppgave for sykepleier og sikre. Og at dette ikke var tydelig nok i første utgave. • «Håndtering av ernæring». Lagt til ernæringscreening, og endret på noe ordlyd i forordningene. Lagt til en forordning om å tilby nutridrink compact protein da dette er spesielt egnet for pasienter med KOLS.

		Veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: KOLS			Side: 8 Av: 26
Dokument-id: I.3.10.2-36	Utarbeidet av: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Fagansvarlig: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Godkjent dato: 12.09.2023	Godkjent av: Mikkel Høiberg	Revisjon: 1.01

Foretaksnivå/Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - kunnskapsbaserte SSHF

	<ul style="list-style-type: none"> «Egenomsorgsassistanse» er lagt til da dette ikke var med i første utgave. Mange pasienter innlagt med KOLS trenger assistanse til å ivareta sin egenomsorg. «Hudpleie: Lokale behandlinger» er tatt med som eget tiltak da pasienter med KOLS ofte har ekstra skjør hud grunnet behandling. Fjernet tiltak om PVK da dette registreres i kurve.
11	<p>Helsemessige fordeler, bivirkninger og risikoer er tatt i betraktning ved utarbeidelsen av anbefalingene:</p> <ul style="list-style-type: none"> Anbefalingene er vurdert til å ikke ha noen bivirkning, men siden VBP er både generell og spesifikk må enkelte forordninger tilpasses hvert enkel pasient og vurderinger gjøres ut fra symptomer. Evaluering av forordninger må gjøres fortløpende. Det er satt inn «S forordnet» på flere forordninger, dette må individualiseres i Behandlingsplanene. Mange av forordningene er også generelle, det er derfor satt inn «(spesifiser)» på mange for å belyse at her må det individualiseres mer i BP. Kunnskapsbaserte veiledende behandlingsplaner (VBP) er et hjelpemiddel for å forenkle planleggingen av sykepleien, samt kvalitetssikre dokumentasjonen av sykepleie til den enkelte pasient. Kvalitet sikres ved at tiltak og forordninger i VBP er kunnskapsbasert og en bruker standardisert tekst (NANDA/NIC), noe som sikrer felles forståelse. De helsemessige fordelene vi ser er kontinuitet i pleien og økt pasientsikkerhet.
12	<p>Det fremgår tydelig hvordan anbefalingene henger sammen med kunnskapsgrunnlaget:</p> <p>NIC eller enkeltforordninger som er støttet av innhentet forskning, er synliggjort i VBP med tallreferanse bak. Det aktuelle kunnskapsgrunnlaget finnes i referanselisten.</p>
13	<p>VBP er blitt vurdert eksternt av eksperter før publisering:</p> <p>Planen har vært på høring hos:</p> <p>Vasvjia Lejlic, overlege Lungemedisinsk avdeling, OUS. Hun ønsket at highflow skulle inn i planen, dette ble utført.</p> <p>Rudi Walker, sykepleier Lungemedisinsk avdeling, OUS. De hadde innspill og vi gjorde endringer i planen i forhold til det.</p> <p>Vegard Andreas Larrarte, sykepleier Lungemedisinsk avdeling, OUS.</p>
14	<p>Tidsplan og ansvarlige personer for oppdatering av VBP er:</p> <p>Revideres innen 2022. Dokumentansvarlig: Danielle Wagenheim</p>
KLARHET OG PRESENTASJON	
15	<p>Anbefalingene er spesifikke og tydelige:</p> <p>Planen må individualiseres til den enkelte pasient.</p>
16	<p>De ulike mulighetene for håndtering av tilstanden eller helse spørsmålet er klart presentert:</p> <p>Alternativene er klart beskrevet i form av tiltak/forordninger, men hvilke situasjoner man skal velge de ulike alternativene (tiltak/forordning) er ikke beskrevet. Det velges tiltak/forordninger ut fra kunnskap og erfaring. De skal konkretiseres ut i fra pasientens behov i pasientens individuelle behandlingsplan.</p>
17	<p>De sentrale anbefalingene er lette å identifisere:</p> <p>Det er forsøkt å sette opp elementene i VBP i en prioritert rekkefølge. Man må trekke ut elementene som er aktuelle for hver enkelt pasient. Det er også viktig at man spesifiserer der dette er foreslått i VBP.</p>
ANVENDBARHET	
18	<p>Faktorer som hemmer og fremmer bruk av VBP:</p> <p>Hemmende faktorer: VBP blir ikke brukt på grunn av manglende opplæring i DIPS behandlingsplan.</p>

		Veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: KOLS			Side: 9 Av: 26
Dokument-id: I.3.10.2-36	Utarbeidet av: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Fagansvarlig: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Godkjent dato: 12.09.2023	Godkjent av: Mikkel Høiberg	Revisjon: 1.01

Foretaksnivå/Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - kunnskapsbaserte SSHF

19	Hvilke råd og/eller verktøy for bruk i praksis er VBP støttet med: Det er linket inn aktuelle fagprosedyrer fra sykehuset og VAR.
20	Potensielle ressursmessige konsekvenser ved å anvende anbefalingene er: En potensiell ressursmessig konsekvens kan være at sykepleierne arbeider mer kunnskapsbasert, blant annet ved lettere tilgjengelige eHåndboksdokumenter.
21	Kriterier for etterlevelse og evaluering: Det er viktig at behandlingsplan følger pasienten på ulike omsorgsnivå, at den er godt individualisert og tilpasset pasienten og at forordninger avsluttes når de ikke lenger er aktuelle for pasienten.
REDAKSJONELL UAVHENGIGHET	
22	Synspunkter fra finansielle instanser har ikke hatt innvirkning på innholdet i VBP-en: Arbeidsgruppen er redaksjonelt uavhengig
23	Konkurrerende interesser i arbeidsgruppen bak VBP-en er dokumentert og håndtert: Ingen

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: KOLS				Side: 10 Av: 26
Dokument-id: I.3.10.2-36	Utarbeidet av: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Fagansvarlig: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Godkjent dato: 12.09.2023	Godkjent av: Mikkel Høiberg	Revisjon: 1.01

Foretaksnivå/Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - kunnskapsbaserte SSHF

DOKUMENTASJON AV LITTERATURSØK FOR VBP KOLS

Til søk for VBP utfører vi søk i de basene som er beskrevet nedenfor, dette etter avtale med Klinisk Dokumentasjon Sykepleie (KDS) - DP Løsning Regional EPJ.

Vi søker i et begrenset antall databaser, de fleste er kilder for oppsummert forskning. I databasene som også inneholder enkeltstudier - PubMed/Medline og SveMed+: vi søker først og fremst etter systematiske oversikter og/eller etter artikler publisert i diverse nordiske sykepleietidsskrifter, se kommentar ved disse basene under.

Problemstilling	Utredning og behandling av kols-pasienter innlagt på sykehus
Bibliotekar som utførte/veiledet søket:	Marie
Kontaktperson/avd.	Marit Fønstelien uxmafn@ous-hf.no Marie Bjørnstad Gjessing mabjgj@ous-hf.no
Dato for søk:	8 januar 2015 (Terese) 24 oktober 2018: delvis oppdatering av søk (Marie) Mye av litteraturen som kom med på trefflistene forrige gang, er med fortsatt.
Navn VBP	Kols

Database/ressurs:	Fagprosedyrer som er lokalt utviklet og godkjent i de enkelte helseforetak (på nettsiden til Helsebiblioteket)
Søkehistorie:	Sett gjennom liste Luftveier
Treff:	Kols egenbehandlingsplan https://www.helsebiblioteket.no/fagprosedyrer/ferdige/kols https://www.helsebiblioteket.no/fagprosedyrer/ferdige/kols-egenbehandlingsplan egenbehandlingsplan er det andre aktuelle under liste Luftveier ?

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: KOLS				Side: 11 Av: 26
Dokument-id: I.3.10.2-36	Utarbeidet av: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Fagansvarlig: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Godkjent dato: 12.09.2023	Godkjent av: Mikkel Høiberg	Revisjon: 1.01

Foretaksnivå/Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - kunnskapsbaserte SSHF

Database/ressurs:	VAR HEALTHCARE (tidligere PPS - Praktiske prosedyrer i sykepleietjenesten)
Søkehistorie:	Dere ser selv i E-håndboka -> Kunnskapskilder > VAR
Treff:	

Database/ressurs:	Nasjonale retningslinjer fra Helsedirektoratet
Søkehistorie:	Sett gjennom liste
Treff:	<p>Kols</p> <p>Kapittel i: Prioriteringsveileder - lungesykdommer: Tilstander for lungesykdommer - 2015 https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/lungesykdommer/seksjon?Tittel=kols-9538</p> <p>Nasjonal faglig retningslinje og veileder for forebygging, diagnostisering og oppfølging av personer med kols – 2012 https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/nasjonal-faglig-retningslinje-og-veileder-for-forebygging-diagnostisering-og-oppfolging-av-personer-med-kols</p>

Database/ressurs:	Folkehelseinstituttet - rapporter og trykksaker
Søkehistorie:	Kols, kronisk obstruktiv lungesykdom m.fl
Treff:	<p>Lund Håheim L, Hafstad E, Fure B.</p> <p>Bronkoskopisk lungevolumreduksjon ved emfysem: en systematisk kartleggingsoversikt - 2017 https://www.fhi.no/publ/2017/bronkoskopisk-lungevolumreduksjon-ved-emfysem-en-systematisk-kartleggingsov/</p> <p>Effekt av langtids mekanisk ventilasjon (LTMV) del 3 – kols og cystisk fibrose – 2014 https://www.fhi.no/publ/2014/effekt-av-langtids-mekanisk-ventilasjon-ltmv-del-3--kols-og-cystisk-fibrose/</p> <p>Intermediære enheter og "hjemmesykehus" ved behandling av pasienter med akutt KOLS-forverring - 2011 https://www.fhi.no/publ/2011/intermediare-enheter-og-hjemmesykehus-ved-behandling-av-pasienter-med-akutt/</p>

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: KOLS				Side: 12 Av: 26
Dokument-id: I.3.10.2-36	Utarbeidet av: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Fagansvarlig: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Godkjent dato: 12.09.2023	Godkjent av: Mikkel Høiberg	Revisjon: 1.01

Foretaksnivå/Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - kunnskapsbaserte SSHF

	<p>Intermitterende oksygen til KOLS-pasienter - 2008</p> <p>https://www.fhi.no/publ/eldre/intermitterende-oksygen-til-kols-pasienter/</p>
--	---

Database/ressurs:	Helsebibliotekets retningslinjebase
Søkehistorie:	Sett gjennom emnegruppe Luftveier
Treff:	<p>Kronisk obstruktiv lungesykdom (kols)</p> <p>Kapittel T10.2.2 i Legemiddelhandboka - 2016</p> <p>http://legemiddelhandboka.no/Terapi/14682?expand=1</p> <p>Se Nasjonale retningslinjer fra Helsedirektoratet og fra Sundhedsstyrelsen i disse basene.</p>

Database/ressurs:	NICE Guidance (UK)
Søkehistorie:	Conditions and diseases > Respiratory conditions

		Veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: KOLS			Side: 13 Av: 26
Dokument-id: I.3.10.2-36	Utarbeidet av: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Fagansvarlig: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Godkjent dato: 12.09.2023	Godkjent av: Mikkel Høiberg	Revisjon: 1.01

Foretaksnivå/Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - kunnskapsbaserte SSHF

Treff:	<p>All NICE products on chronic obstructive pulmonary disease</p> <p>Fra lenken over finner dere blant annet:</p> <p>NICE Pathways</p> <p>Chronic obstructive pulmonary disease</p> <p>NICE guidelines</p> <p>Chronic obstructive pulmonary disease in over 16s: diagnosis and management</p> <p>Clinical guideline [CG101] Published date: June 2010 https://www.nice.org.uk/guidance/cg101</p> <p>(Den over er forventet å bli oppdatert i desember 2018):</p> <p>https://www.nice.org.uk/guidance/indevelopment/gid-ng10026</p> <p>Quality standards</p> <p>Chronic obstructive pulmonary disease in adults</p> <p>Quality standard [QS10] Published date: July 2011 Last updated: February 2016</p> <p>https://www.nice.org.uk/guidance/qs10</p>
---------------	--

Database/ressurs:	Socialstyrelsen (Sve) - Nationella riktlinjer
Søkehistorie:	Sett gjennom liste
Treff:	<p>Nationella riktlinjer för vård vid astma och KOL – Stöd för styrning och ledning - 2018</p> <p>http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2018/2018-1-36</p>

Database/ressurs:	Sundhedsstyrelsen - Kvalitet og retningslinjer (DK)
Søkehistorie:	Sett gjennom liste
Treff:	<p>National klinisk retningslinje for rehabilitering af patienter med KOL Sundhedsstyrelsen (DK) - 2018</p> <p>https://www.sst.dk/da/udgivelser/2018/nkr-rehabilitering-af-patienter-med-kol</p>

		Veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: KOLS			Side: 14 Av: 26
Dokument-id: I.3.10.2-36	Utarbeidet av: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Fagansvarlig: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Godkjent dato: 12.09.2023	Godkjent av: Mikkel Høiberg	Revisjon: 1.01

Foretaksnivå/Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - kunnskapsbaserte SSHF

Database/ressurs:	Center for kliniske retningslinjer (DK)
Søkehistorie:	Sett gjennom Godkente retningslinjer
Treff:	<p>Klinisk retningslinje for ernæring til pasienter indlagt med KOL i exacerbation - 2015 http://www.cfkr.dk/retningslinjer/godkendte-retningslinjer/ernaering/kliniskhttp://www.cfkr.dk/retningslinjer/godkendte-retningslinjer/ernaering/klinisk-retningslinje-for-ernaering-til-pasienter-indlagt-med-kol-i-exacerbation.aspx</p> <p>Klinisk Retningslinje for opsporing af angst eller depression hos ambulante eller indlagte pasienter med kronisk obstruktiv lungesygdom - 2015 http://www.cfkr.dk/retningslinjer/godkendte-retningslinjer/psykosocialehttp://www.cfkr.dk/retningslinjer/godkendte-retningslinjer/psykosociale-forhold/klinisk-retningslinje-for-opsporing-af-angst-eller-depression-hos-indlagte-og-ambulante-pasienter-med-kronisk-obstruktiv-lungesygdom.aspx</p> <p>Tidlig identificering ved hjælp af selv vurderingsskema af palliative problemer og symptomer hos borgere 65 år i det kommunale sundhedsvæsen, som lever med livstruende sygdom (kronisk obstruktiv lungesygdom (KOL), kræft og/eller kronisk hjertesvigt) - 2013 http://www.cfkr.dk/retningslinjer/godkendte-retningslinjer/kommunikation/identificering-vha-skema.aspx</p>

Database/ressurs:	Nursing Reference Center
--------------------------	--

		Veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: KOLS			Side: 15 Av: 26
Dokument-id: I.3.10.2-36	Utarbeidet av: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Fagansvarlig: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Godkjent dato: 12.09.2023	Godkjent av: Mikkel Høiberg	Revisjon: 1.01

Foretaksnivå/Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - kunnskapsbaserte SSHF

Søkehistorie:	<p>Søkt i tittelfeltet:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. copd 2. chronic AND obstructive AND (lung OR pulmonary) 3. chronic AND bronchitis 4. (lung OR pulmonary) AND emphysema* 5. 1 OR 2 OR 3 OR 4 <p>Avgrenset til publikasjonstypene: Quick Lessons, Evidence Based Care Sheets, Skills og Patient Handouts</p> <p><i>For å få fulltekstlenkene til å virke: det kan være nødvendig å kopiere og lime inn lenkene inn i nettleserens adressefelt (URL-feltet), istedet for bare å klikke på dem.</i></p>
Treff:	<p><u>Quick Lessons</u></p> <p>Pulmonary Disease, Chronic Obstructive (COPD): an Overview By: Schub T, Avital O, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, February 2, 2018 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T704057&site=nup-live&scope=site</p> <p>Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, October 27, 2017 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T704063&site=nup-live&scope=site</p> <p>Bronchitis, Chronic By: Schub T, March P, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, March 31, 2017 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T703072&site=nup-live&scope=site</p> <p>Bronchitis, Chronic: Acute Exacerbation By: Schub T, Oji O, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, August 3, 2018 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T703095&site=nup-live&scope=site</p> <p><u>Evidence Based Care Sheets</u></p> <p>Pulmonary Disease, Chronic Obstructive (COPD): Treatment Adherence By: Kornusky J, Schub T, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, September 28, 2018 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T704181&site=nup-live&scope=site</p>

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: KOLS				Side: 16 Av: 26
Dokument-id: I.3.10.2-36	Utarbeidet av: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Fagansvarlig: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Godkjent dato: 12.09.2023	Godkjent av: Mikkel Høiberg	Revisjon: 1.01

Foretaksnivå/Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - kunnskapsbaserte SSHF

	<p>Pulmonary Disease, Chronic Obstructive (COPD): Gender Differences By: Barous T, Oji O, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, February 2, 2018 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T704059&site=nup-live&scope=site</p> <p>Pulmonary Disease, Chronic Obstructive (COPD): Anxiety and Depression By: Pilgrim J, Oji O, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, February 16, 2018 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T704179&site=nup-live&scope=site</p> <p>Pulmonary Disease, Chronic Obstructive (COPD): Smoking Cessation By: Pilgrim J, Oji O, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, October 13, 2017 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T704175&site=nup-live&scope=site</p> <p>Pulmonary Disease, Chronic Obstructive (COPD): Noninvasive Positive Pressure Ventilation By: Kornusky J, Oji O, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, February 2, 2018 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T704065&site=nup-live&scope=site</p> <p>Pulmonary Disease, Chronic Obstructive (COPD): Quality of Life By: Kornusky J, Oji O, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, February 2, 2018 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T704177&site=nup-live&scope=site</p> <p>Pulmonary Disease, Chronic Obstructive (COPD): Fatigue By: Mennella H, Oji O, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, March 31, 2017 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T704061&site=nup-live&scope=site</p> <p>Case Management: Patients with Chronic Obstructive Pulmonary Disease By: Schub T, Heering H, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, May 12, 2017 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T708254&site=nup-live&scope=site</p> <p>Andre titler er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pulmonary Disease, Chronic Obstructive (COPD): Noninvasive Positive Pressure Ventilation (Respiratory Therapist) • Pulmonary Disease, Chronic Obstructive (COPD): Treatment Adherence (Respiratory Therapist) • Pulmonary Disease, Chronic Obstructive (COPD): Smoking Cessation (Respiratory Therapist)
--	--

		Veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: KOLS			Side: 17 Av: 26
Dokument-id: I.3.10.2-36	Utarbeidet av: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Fagansvarlig: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Godkjent dato: 12.09.2023	Godkjent av: Mikkel Høiberg	Revisjon: 1.01

Foretaksnivå/Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - kunnskapsbaserte SSHF

	<p><u>Skills</u></p> <p>Patient Education: Teaching the Patient with Chronic Obstructive Pulmonary Disease (COPD) By: Engelke Z, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, May 5, 2017 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T707559&site=nup-live&scope=site</p> <p><u>Patient Handouts</u></p> <p>Chronic Obstructive Pulmonary Disease By: Wood D, Kassir K, Health Library: Evidence-Based Information, March 1, 2018 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=2009866652&site=nup-live&scope=site</p> <p>Discharge Instructions for Chronic Obstructive Pulmonary Disease By: Neff DM, Woods M, Health Library: Evidence-Based Information, March 1, 2017 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=2009869488&site=nup-live&scope=site</p> <p>Chronic Bronchitis By: Kohnle D, Health Library: Evidence-Based Information, March 1, 2018 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=2009866979&site=nup-live&scope=site</p> <p>Discharge Instructions for Chronic Bronchitis By: Neff DM, Woods M, Health Library: Evidence-Based Information, March 1, 2017 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=2009869486&site=nup-live&scope=site</p>
--	---

Database/ressurs:	UpToDate
Søkehistorie og treff:	Her er to samlesider med temaoppslag: <i>Contents > Pulmonary and Critical Care Medicine > COPD Patient education > Lung disease</i>

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: KOLS				Side: 18 Av: 26
Dokument-id: I.3.10.2-36	Utarbeidet av: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Fagansvarlig: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Godkjent dato: 12.09.2023	Godkjent av: Mikkel Høiberg	Revisjon: 1.01

Foretaksnivå/Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - kunnskapsbaserte SSHF

	<p>Fra lenkene over finner dere blant annet:</p> <p>Chronic obstructive pulmonary disease: Definition, clinical manifestations, diagnosis, and staging https://www.uptodate.com/contents/1455</p> <p>Management of the patient with COPD and cardiovascular disease https://www.uptodate.com/contents/1437</p> <p>Chronic obstructive pulmonary disease: Prognostic factors and comorbid conditions https://www.uptodate.com/contents/1439</p> <p>Chronic obstructive pulmonary disease: Risk factors and risk reduction https://www.uptodate.com/contents/1443</p> <p>Div. temaoppslag beregnet til bruk som “patient education”:</p> <p>Patient education: Chronic bronchitis (The Basics) https://www.uptodate.com/contents/17195</p> <p>Patient education: Chronic obstructive pulmonary disease (COPD) treatments (Beyond the Basics) https://www.uptodate.com/contents/4647</p> <p>Patient education: Chronic obstructive pulmonary disease (COPD), including emphysema (Beyond the Basics) https://www.uptodate.com/contents/4649</p> <p>Patient education: Chronic obstructive pulmonary disease (COPD), including emphysema (The Basics) https://www.uptodate.com/contents/15430</p>
--	--

Database/ressurs:	Best Practice
Søkehistorie:	Sett gjennom: Specialities > Respiratory disorders

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: KOLS				Side: 19 Av: 26
Dokument-id: I.3.10.2-36	Utarbeidet av: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Fagansvarlig: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Godkjent dato: 12.09.2023	Godkjent av: Mikkel Høiberg	Revisjon: 1.01

Foretaksnivå/Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - kunnskapsbaserte SSHF

Treff:	COPD https://bestpractice.bmj.com/topics/en-gb/7
---------------	---

Database/ressurs:	The Cochrane Library (delbasen Cochrane Database of Systematic Reviews)
Søkehistorie og treff:	<p>Søkt i Record title:</p> <p>#1. copd</p> <p>#2. chronic AND obstructive AND (lung OR pulmonary)</p> <p>#3. chronic AND bronchitis</p> <p>#4. (lung OR pulmonary) AND emphysema*</p> <p>#5. #1 OR #2 OR #3 OR #4</p> <p>Limit 2013-</p> <p>Nedenfor utelatt oversikter om kirurgi/farmakologi (f.eks «Different durations of corticosteroid therapy for exacerbations of chronic obstructive pulmonary disease”)</p> <p>TI: Active mind-body movement therapies as an adjunct to or in comparison with pulmonary rehabilitation for people with chronic obstructive pulmonary disease SO: Cochrane Database of Systematic Reviews YR: 2018 http://dx.doi.org/10.1002/14651858.CD012290.pub2</p> <p>TI: Neuromuscular electrostimulation for adults with chronic obstructive pulmonary disease SO: Cochrane Database of Systematic Reviews YR: 2018 http://dx.doi.org/10.1002/14651858.CD010821.pub2</p> <p>TI: Computer and mobile technology interventions for self-management in chronic obstructive pulmonary disease SO: Cochrane Database of Systematic Reviews YR: 2017 http://dx.doi.org/10.1002/14651858.CD011425.pub2</p> <p>TI: Non-invasive ventilation for the management of acute hypercapnic respiratory</p>

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: KOLS				Side: 20 Av: 26
Dokument-id: I.3.10.2-36	Utarbeidet av: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Fagansvarlig: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Godkjent dato: 12.09.2023	Godkjent av: Mikkel Høiberg	Revisjon: 1.01

Foretaksnivå/Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - kunnskapsbaserte SSHF

	<p>failure due to exacerbation of chronic obstructive pulmonary disease SO: Cochrane Database of Systematic Reviews</p> <p>YR: 2017</p> <p>http://dx.doi.org/10.1002/14651858.CD004104.pub4</p> <p>TI: Self-management interventions including action plans for exacerbations versus usual care in patients with chronic obstructive pulmonary disease SO: Cochrane Database of Systematic Reviews</p> <p>YR: 2017</p> <p>http://dx.doi.org/10.1002/14651858.CD011682.pub2</p> <p>TI: Singing for adults with chronic obstructive pulmonary disease (COPD) SO: Cochrane Database of Systematic Reviews</p> <p>YR: 2017</p> <p>http://dx.doi.org/10.1002/14651858.CD012296.pub2</p> <p>TI: Psychological therapies for the treatment of anxiety disorders in chronic obstructive pulmonary disease</p> <p>SO: Cochrane Database of Systematic Reviews</p> <p>YR: 2017</p> <p>http://dx.doi.org/10.1002/14651858.CD010673.pub2</p> <p>TI: Oxygen for breathlessness in patients with chronic obstructive pulmonary disease who do not qualify for home oxygen therapy</p> <p>SO: Cochrane Database of Systematic Reviews</p> <p>YR: 2016</p> <p>http://dx.doi.org/10.1002/14651858.CD006429.pub3</p> <p>TI: Action plans with brief patient education for exacerbations in chronic obstructive pulmonary disease</p> <p>SO: Cochrane Database of Systematic Reviews</p> <p>YR: 2016</p> <p>http://dx.doi.org/10.1002/14651858.CD005074.pub4</p> <p>TI: Bronchodilators delivered by nebuliser versus pMDI with spacer or DPI for exacerbations of COPD</p> <p>SO: Cochrane Database of Systematic Reviews</p> <p>YR: 2016</p>
--	---

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: KOLS				Side: 21 Av: 26
Dokument-id: I.3.10.2-36	Utarbeidet av: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Fagansvarlig: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Godkjent dato: 12.09.2023	Godkjent av: Mikkel Høiberg	Revisjon: 1.01

Foretaksnivå/Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - kunnskapsbaserte SSHF

	<p>http://dx.doi.org/10.1002/14651858.CD011826.pub2</p> <p>TI: Upper limb exercise training for COPD SO: Cochrane Database of Systematic Reviews YR: 2016 http://dx.doi.org/10.1002/14651858.CD011434.pub2</p> <p>TI: Smoking cessation for people with chronic obstructive pulmonary disease SO: Cochrane Database of Systematic Reviews YR: 2016 http://dx.doi.org/10.1002/14651858.CD010744.pub2</p> <p>TI: Tai Chi for chronic obstructive pulmonary disease (COPD) SO: Cochrane Database of Systematic Reviews YR: 2016 http://dx.doi.org/10.1002/14651858.CD009953.pub2</p> <p>TI: Pulmonary rehabilitation following exacerbations of chronic obstructive pulmonary disease SO: Cochrane Database of Systematic Reviews YR: 2016 http://dx.doi.org/10.1002/14651858.CD005305.pub4</p> <p>TI: Pulmonary rehabilitation for chronic obstructive pulmonary disease SO: Cochrane Database of Systematic Reviews YR: 2015 http://dx.doi.org/10.1002/14651858.CD003793.pub3</p> <p>TI: Interventions for sexual dysfunction in people with chronic obstructive pulmonary disease (COPD) SO: Cochrane Database of Systematic Reviews YR: 2015 http://dx.doi.org/10.1002/14651858.CD011442.pub2</p> <p>TI: Non-invasive ventilation during exercise training for people with chronic obstructive pulmonary disease SO: Cochrane Database of Systematic Reviews YR: 2014</p>
--	---

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: KOLS				Side: 22 Av: 26
Dokument-id: I.3.10.2-36	Utarbeidet av: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Fagansvarlig: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Godkjent dato: 12.09.2023	Godkjent av: Mikkel Høiberg	Revisjon: 1.01

Foretaksnivå/Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - kunnskapsbaserte SSHF

	<p>http://dx.doi.org/10.1002/14651858.CD007714.pub2</p> <p>TI: Ambulatory oxygen for people with chronic obstructive pulmonary disease who are not hypoxaemic at rest SO: Cochrane Database of Systematic Reviews YR: 2014</p> <p>http://dx.doi.org/10.1002/14651858.CD000238.pub2</p> <p>TI: Self management for patients with chronic obstructive pulmonary disease SO: Cochrane Database of Systematic Reviews YR: 2014</p> <p>http://dx.doi.org/10.1002/14651858.CD002990.pub3</p> <p>TI: Water-based exercise training for chronic obstructive pulmonary disease SO: Cochrane Database of Systematic Reviews YR: 2013</p> <p>http://dx.doi.org/10.1002/14651858.CD008290.pub2</p> <p>TI: Integrated disease management interventions for patients with chronic obstructive pulmonary disease SO: Cochrane Database of Systematic Reviews YR: 2013</p> <p>http://dx.doi.org/10.1002/14651858.CD009437.pub2</p>
--	---

Database/ressurs:	PubMed
Søkehistorie og treff:	<p>Har avgrenset søket med PubMeds filter for mulige systematiske oversikter: systematic[sb]:</p> <p>(Pulmonary Disease, Chronic Obstructive[Majr] OR (“chronic obstructive pulmonary disease”[ti] OR “chronic obstructive lung disease”[ti] OR copd[ti] OR chronic bronchitis[ti] OR pulmonary emphysema[ti]) NOT medline[sb])) AND (nursing OR nurse’s OR nurse OR nurses OR Nursing journals[sb] OR Patient Care[Majr:NoExp] OR Nursing Care[Mesh] OR Patient Care Management[Majr] OR Patients/psychology[Majr] OR Inpatients[Mesh] OR “Patient Education as Topic”[Mesh] OR Anxiety[Majr] OR Infection Control[Majr] OR “Infection/prevention and control”[Majr] OR Nutrition Therapy[Majr] OR</p>

		Veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: KOLS			Side: 23 Av: 26
Dokument-id: I.3.10.2-36	Utarbeidet av: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Fagansvarlig: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Godkjent dato: 12.09.2023	Godkjent av: Mikkel Høiberg	Revisjon: 1.01

Foretaksnivå/Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - kunnskapsbaserte SSHF

	<p>Nutrition Assessment[Majr] OR "Diet, Food, and Nutrition"[Majr] OR "Nutritional and Metabolic Diseases"[Majr] OR Adaptation, Psychological[Majr] OR</p> <p>Dyspnea[Majr] OR Pulmonary Disease, Chronic Obstructive/psychology[Majr] OR anxiety[Title] OR coping[Title] OR breathlessness[Title] OR dyspnea[Title] OR patient education[Title] OR nutrit*[Title] OR infection*[Title]) AND "last 5 years"[PDat] AND English[lang] AND systematic[sb]</p> <p>Totalt 182 artikler pr. 24 oktober 2018.</p> <p>Blant treffene finner dere bl.a disse 72 artiklene .</p> <p>(Ikke tatt med referanser fra Cochrane Database of Systematic Reviews, se disse i databasen over).</p> <p>Hvis dere vil se det totale trefftallet, kopier og lim inn hele søkestrategien inn i søkeboksen til PubMed: https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed?otool=inouolib</p> <p>IKKE velg Best Match hvis dette kommer opp som et valg, behold Most Recent som rangeringsvalg.</p> <p>Fjernes filteret Systematic Reviews, så blir trefftallet svært stort.</p> <p>Her er noen eksempler på artikler av norske forfattere: 38 artikler</p>
--	---

Database/ressu rs:	SveMed+
Søkehistorie:	Exp Pulmonary Disease, Chronic Obstructive/ Avgrenset til 2014- Videre avgrenset til artikler på norsk språk og/eller artikler publisert i noen av disse tidsskriftene: Nordic journal of nursing research, Nordisk Sygeplejeforskning, Klinisk Sygepleje.
Treff:	Her er noen eksempler, søk selv hvis dere vil se alle. kurt <p>Patient preferences for patient participation: Psychometric evaluation of The 4Ps tool in patients with chronic heart or lung disorders</p> <p>Luhr, Kristina; Eldh, Ann Catrine; Nilsson, Ulrica; Holmefur, Marie Nordic Journal of Nursing Research 2018;38(2)68-76 http://journals.sagepub.com/doi/10.1177/2057158517713156</p> <p>Receiving home care and communicating about COPD-related concerns and palliative care. A qualitative study of the patient perspectives</p> <p>Mousing, Camilla Askov; Timm, Helle; Kirkevold, Marit; Lomborg, Kirsten</p> <p>Nordisk Sygeplejeforskning 2018;8(2)107-121</p>

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: KOLS				Side: 24 Av: 26
Dokument-id: I.3.10.2-36	Utarbeidet av: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Fagansvarlig: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Godkjent dato: 12.09.2023	Godkjent av: Mikkel Høiberg	Revisjon: 1.01

Foretaksnivå/Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - kunnskapsbaserte SSHF

	<p>https://www.idunn.no/nsf/2018/02/receiving_home_care_and_communicating_a_bout_copd-related_co</p> <p>Epidemiologi og prognoser i en medisinsk overvåkningsavdeling Morland, Mona; Haagenen, Rolf; Dahl, Fredrik A; Berdal, Jan-Erik Tidsskrift for Den Norske Lægeforening 2018;138(8)734-9 https://tidsskriftet.no/2018/05/originalartikkel/epidemiologi-og-prognoser-i-enhttps://tidsskriftet.no/2018/05/originalartikkel/epidemiologi-og-prognoser-i-en-medisinsk-overvåkningsavdelingmedisinsk-overvåkningsavdeling</p> <p>Kartlegger behandlingen av kolspasienter Leivseth, Linda; Pettersen, Vibeke Lund Utposten 2018;47(3)30-3 https://www.utposten.no/i/2018/3/utposten-3-2018-1435</p> <p>Å leve i forhandlinger - pasienterfaringer av å være i den diagnostiske prosessen med å få diagnosen KOLS Lindgre, Sari; Storli, Sissel Lisa; Wiklund-Gustin, Lena Geriatrisk Sykepleie 2016;8(1)26-35 https://sykepleien.no/sites/sykepleien.no/files/geriatrisk_0116.pdf#Page=26</p> <p>«Eit givande, men krevjande lagspel for å betre tenestene». Brukarerfaringar frå samarbeidsforskning Halding, Anne-Grethe; Fossøy, Aud Berit; Moltu, Christian; Grov, Ellen Karine Nordisk Tidsskrift for Helseforskning 2016;12(1)34-48 https://septentrio.uit.no/index.php/helseforsk/article/view/3773</p> <p>Fysisk kapasitet og pustemønster ved KOLS Frisk, Bente Fysioterapeuten 2016;83(2)28 http://fysioterapeuten-eblad.no/dm/fysioterapeuten-2-16/files/assets/basichttp://fysioterapeuten-eblad.no/dm/fysioterapeuten-2-16/files/assets/basic-html/page-1.htmlhtml/page-1.html</p> <p>Lungesyke trenger planlagte stell Oksholm, Trine; Torheim, Henny Sykepleien 2016;104(1)52-5 https://sykepleien.no/forskning/2015/12/stell-av-lungesyke</p>
--	--

 SØRLANDET SYKEHUS	Veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: KOLS				Side: 25 Av: 26
Dokument-id: I.3.10.2-36	Utarbeidet av: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Fagansvarlig: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Godkjent dato: 12.09.2023	Godkjent av: Mikkel Høiberg	Revisjon: 1.01

Foretaksnivå/Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - kunnskapsbaserte SSHF

	<p>Erfaringer med helsemonitorering for KOLS-pasienter</p> <p>Björkquist, Catharina</p> <p>Nordisk Tidsskrift for Helseforskning 2015;11(2)200-11</p> <p>https://septentrio.uit.no/index.php/helseforsk/article/view/3723</p> <p>Ambulant oppfølging i hjemmet til eldre kvinner med kols</p> <p>Steindal, Simen A; Kive, Ellen H; Schjelderup, Therese M Dihle, Alfild Geriatrik Sykepleie 2015;7(2)14-21</p> <p>https://sykepleien.no/sites/sykepleien.no/files/gs_0215.pdf#Page=14</p> <p>«Vi går inn i det private rommet til pasienten». Sykepleieres erfaring med helsefremmende arbeid i somatiske polikliniske</p> <p>Evju, Anne Svelstad; Klette, Göril Salomonsen; Kasen, Anne; Bondas, Terese Nordisk Tidsskrift for Helseforskning 2014;10(1)70-82</p> <p>https://septentrio.uit.no/index.php/helseforsk/article/view/3011/2897</p>
--	--

		Veiledende behandlingsplan for sykepleiepraksis: KOLS			Side: 26 Av: 26
Dokument-id: I.3.10.2-36	Utarbeidet av: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Fagansvarlig: Ronny Skumsvoll og Siri Moi Mjaaland, sykepleiere med. avd. SSF	Godkjent dato: 12.09.2023	Godkjent av: Mikkel Høiberg	Revisjon: 1.01

Foretaksnivå/Generelle fagprosedyrer/Veiledende behandlingsplaner/Veiledende behandlingsplaner - kunnskapsbaserte SSHF

PICO-skjema nr: 1 til VBP: KOLS. Til revidering Navn på kontaktperson: Marit Fønsteli uxmafn@ous-hf.no, Marie Bjørnstad Gjessing mabjgj@ous-hf.no			
Problemstilling formuleres som et presist spørsmål. Spørsmålet skal bestå av følgende deler: Utredning og behandling av kols pasienter innlagt på sykehus.			
Patient/problem Hvilke pasienter/tilstand/ sykdom dreier det seg om? KOLS	Intervensjon Hvilken intervensjon/ eksposisjon dreier det seg om?	Comparison Hva sammenlignes intervensjonen med?	Outcome Hvilke resultat/effekt er av interesse?
Fullstendig spørsmål: Utredning og behandling av kols pasienter innlagt på sykehus.			
Hva slags type spørsmål er dette? ☐ Diagnose ☐ Etiologi ☒ Erfaringer ☒ Prognose ☒ Effekt av tiltak		Er det aktuelt med søk i Lovdata etter relevante lover og forskrifter? ☐ Ja ☒ Nei	
Hvilke søkeord er aktuelle for å dekke problemstillingen? Bruk engelske ord, og pass på å få med alle synonymer. Del opp søkeordene etter hva som gjelder/beskriver pasienten, intervensjonen/eksposisjonen, sammenligningen og utfallet.			
P	I	C	O
Person/pasient/problem	Intervensjon/eksposisjon	Evt. sammenligning	Resultat/utfall
COPD (chronic obstructive lung disease) COPD	Anxiety(1) Knowledge Infection Malnutrition	Dyspnea (breathlessness) (1) Best nursing practice Situational crisis (1) Ineffective health maintainence Information Education Best nursing practice Activity Mucous mobilization Mucous evacuation Best nursing practice Breathlessness Meals	Coping Best practice Acivity daily living (ADL) Fewer/less lung infections Fewer/less lung infections Gain weight